

„Soča“ izhaja vsak petek in velja s pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrt leta „ 1.20

Pri oznanilih in pray tako pri „po slavicah“ se plačuje za navadno tristop no vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici blizu „treh kron“. — v Trstu v tobakarnici „Via della caserma 60“.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici „Via Duomo“ h. št. 367, II. nadstr. naročnina pa opravištvu „Soče“ v Gorici „Via scuole“ h. št. 429, II. nadstr.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Glasilo slovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

Slava Ruso - Rumuncem!

Plevna je pala! — Ta velevažna vest se je 11. t. m. naglostjo bliska raznesla po vsej Evropi in daleč čez nje meje po širnem svetu. V slovanskih in Slovanom prijaznih krogih je bila sicer že dolgo pričakovana, a vendar je vzbudila povsod nepopisljivo, navdušeno veselje, katero se po vseh slovanskih deželah in mestih in vaseh, kder je kolikaj iskre narodne zavesti, razodeva v sijajnih demonstracijah na čast rusko-rumunskim junakom. Med turkofile pa, med katere vštevamo v prvi vrsti avstrijske Azijate, Madjare in žide, angleške kramarje in kar je renegatskih elementov v deželah mešane narodnosti, tedaj Nemškutarje in Lahone, kateri so se vsi še oklepali obupne nade, da bode Osman še v zadnjem trenutku rešen po Sulejmanu ali Mehemedu — trešila je vest o padcu Plevne, kakor strela iz jasnega, omamila jih je tako, da do zdaj še niso prišli do čiste zavesti. Pustimo jih, da se streznejo in ostanimo rajše svoji pri svojih.

Osmanovi vojski je pošla hrana; zato je poslal ruskemu nadvojvodi Nikolaju parlamenterja s pismom, da se hoče podati. A Nikolaj ni hotel pisma prevzeti zavrnivši Osmana, naj se obrne naravnost do poveljnika oblegovalne vojske, velikega kneza rumunskega, Karla. — Osman pa raje nego bi se uklonil upornemu vazalu visoke porte, spustil se je v boj ter je skušal prodreti proti Edropolju. Vnela se je strastna bitka, katera je na obeh straneh pobrala mnogo žrtev. A pri zadnji reduti upejala je turška izstradana vojska in se je morala podati junaškim zmagovalcem. Osman paša sam je težko ranjen v nogo. 40.000 Turkov, med temi več pašev, je vjetih, 20.000 je mrtvih, bolnih in ranjenih; mnogo jih je že prej glada poginilo; pripljenjenih je 150 topov.

To je odločilna bitka za celo sedanjo vojsko. Bratje naši bodo korakali zmagonosno naprej in kakor so se pred 500 leti razmere na Balkanu čisto predrugačile, tako se bode morala tudi zdaj umakniti gujila, izživena država čilejšim narodom, katerim se odpre nova doba, prerojeno življenje. Vpreženi v težki jarem sužnosti so stokali do zdaj Slovani, zdaj bodo smeli svobodno dihati ter uživati človeške in božje pravice. Turek je do zdaj gospodaril in hlapce je bil „raja“, zdaj pa bode Slovan gospodar na svojej zemlji.

Da je Plevna pala, to nas Slované navdaja z neskončno radostjo, tako da v svoji prvi navdušenosti le čutimo velikanske nasledke tega slavnega čina, pa jih ne moremo še jasno preračunati. In za to odložimo še za danes vsa dotična razmišljanja pričakujemo natančnejših poročil o tem, kar se je zgodilo in kar se še ima zgoditi v prih. dneh. Bratom svojim pa, v hrabrosti vstrajnim ukrotiteljem turškega sovraga, vskliknimo iz globine srca: **Gromovita slava!**

Nekdaj so divje turške družali strahovale tudi naše lepe dežele in na tisoče ljudskih pravljic popisuje še dan danes, kako neusmiljeno so požigali, ropali, nedolžnost skrunili, morili in vsake vrste grozovitosti doprinali nečloveški krvoloki po milej naši domovini.

„Germade po gorah goré,
V nebo njih plamen šviga!
Privrel je Turek, koder gre,
Rohni, mori, požiga“.

Tako poje naš pesnik popisovaje ono strašno dobo. Da, naši pradedje so v strašanskem strahu pred divjo turško zverjo pobegali na vrhe hribov in ko so od daleč zagledali krutega sovraga, prižigali so germade in s tem pozornost budili, ob enem pa tudi nepopisljiv strah širili po deželi. Tako je bilo takrat. Zdaj so se stvari preobrnil; iz potokov junaške krvi, prelite v 5 mesečnem neprestanem bojevanju pred Plevno, dviga se zlata zora osvobojenja tudi onim našim bratom, koje je še zadnje tlačila mora profetovega polumeseca, napoca dan čvrstega kulturnega razvoja vsem Slovanom. — Zatorej, kakor so naši pradedje s kresi naznanjali prihod turškega sovraga, tako naj tudi zdaj po naših slovanskih goricah kresi goré v znamenje, da je Turčinu v Evropi odklenkalo, ker ga slovansko zmagovalno orožje uriskaje tje podi — od koder je prišel.

Pozor!

Bliza se konec leta, še dve številki pridete na svitlo in uredništvo bo smelo reči, da je za letos po svoji moči svojo dolžnost spolnilo; — ali so jo pa tudi vsi p. n. naročniki? Žalibog, da ne!

Dnevnik našega opravištva razkazuje toliko na dolgu zaostale naročnine za tekoče in za pretekla leta, da bi se nam po pravici očitala velika nemarnost v oskrbovanju materialnih interesov našega lista, ako bi objavili skupni znesek vseh zaostankov. Zadosta je povedano, da se soštevajo na tisoče goldinarjev.

Pa da bi bili naši stroški v tiskarni in drugod poravnani in da bi ne bili prevzeli posebno nasproti poprejšnjemu g. lastniku za njegove opravilne tirjatve velikih dolžnosti, — naj bi bilo v božjem imenu, — bi se potrpelo. — A kolikoršni so na eni strani naši aktivni zastanki, blizo toliko znašajo na drugi naši dolgovi — in koncem leta hoče biti vse plačeno, vse poravnano.

Zatorej se obračamo danes do vseh p. n. naročnikov, koji so še z naročnino v zamudi, ter jih uljudno in prav nujno pozivljamo, naj blagovolijo še pred koncem leta poravnati vsak svoj manjši ali večji dolg, da nam odvalijo raz ramena nadležno breme, katero nas tlači, ter nam olajšajo težavno nalogo, katero smo prevzeli,

ne da bi sebi dobičke delali, — ampak da bi po svoji zmožnosti kolikor mogoče pospeševali vsestranske koristi naše dežele in našega naroda.

Lastništvo „Soče“.

Vojna poročila.

Nadrobno poročilo o vzetje Plevne priobčimo prih. Dosedanje vesti so še premalo jasne in zanesljive.

Ruski car je 12. t. m. zajutrkoval v Plevni; sprejel je Osmana in mu je dal v priznanje njegove hrabrosti sabljo nazaj. Tudi rumunski knez je nekda Osmanu čestital zaradi dokazanega poguma.

„Agence Russe“ poroča, da se car vrne v saboto z bojišča v Petersburgu.

V Petersburgu, Moskvi, Bukareštu, Belgradu itd. vzbudila je vest o padcu Plevne nepopisljivo navdušenje. Povsod se ta velikanski uspeh rusko-rumunskega orožja sijajno praznuje. Pa tudi avstrijski Slovani v Pragi, v Zagrebu in drugod izražujejo svoje radostno sočutje z dostojnimi svečanostmi.

Rusko-rumunska vojska vtegne zdaj udariti ukraj Balkana proti Adrianopolju in Filipopolju, kder se najbrže dožene zadnji prizor krvave drame. Ne verjamemo namreč da bi junaški zmagovalci po tolikih žrtvah ostali na pol pota in sklenili mirovno pogodbo, katera bi v vseh točkah za vselej ne zavarovala popolnega osvobojenja naših južnih bratov.

Črnogorski knez Nikita je bil te dni nekda v veliki nevarnosti. Pod hišo, v kateri je stanoval v Baru, so bile nastavljene mine; ko je 9. t. m. k veliki sreči za trenutek zapustil hišo, raztreščil se mina in ž njó vred hiša.

En mož knezeve garde je ostal mrtev, in šest je ranjenih. Kdo je tako vražje prežil na Nikitovo življenje, še ni znano.

Iz Kotora se poroča, da so 7. dec. še tri ladije prišle pod Bar in so na fort Golobrdro streljale 8. in 9. dec., potem pa na jug odplule.

Iz Azije poročajo angleški listi, da hote Rusi kmalu napasti Erzerum. Njih stanje pred tem mestom je jako težavno, ker je velik sneg in s izato teško dovažajo živeža. Tako bodo morali poskušati vzeti mesto. Muktar je dosti pomoči dobil. On tudi v Carigradu poroča, da Rusi pomoči dobivajo, da je Loris-Melikov v Hasan-kale in da ne more zaradi snega operirati.

Ruske zmage.

I radost neizmerna raznesla se je po vsem slovanskem svetu, vsa slovanska srca meju Kamčatko, Krkonošami i morjem jadranskim so se oddehnola, i bridka toga i mrkla žalost objela je ves turško-judovski i ves kramarsko-angleški svet, ko je po slavnih slovanskih zmagah na vrhovih avliarskih, aladžih in pri Devin Bojuu tudi močno utrjeni Kars z naskokom padel v rusko oblast. Nad Temžo tolažili so se vedno z nadejo, da bodo mogli Turci sami varovati angleške koristi i v Evropi i v Aziji, ali od nekoliko tednov sem smatrajo pad Plevnega za nekaj prav mogočega. Da bi Turci v Aziji mogli biti potolčeni, i da bi Rusi mogli se polastiti porečja evfratskega, — vse to nejsi na Angleškem še za mogoče ne imeli. Angleški Turci so pričakovali, da ostane Kars za Ruse tako trd oroh kakor pred dvajset dvema letoma.

Tem hujše je vzbudila angleške politike iz tacih sladkih sanj mrzla vest, da so se Rusi v enej noči polastili one trdnjave, ki kakor ključ Armenije krije pot po kopnem do vzhodne Indije. Stoprv sedaj so začeli premišljevat, do so angleške koristi v turških rokah v velikej nevarnosti. Zagnali so torej angleški časopisi velik vik i krič pozivaje domačo vlado svojo, da ji opustila dosedanje nevtalitet. Da angleška vlada uže od početka vojne na turški strani delavno stoji, da je ona sama ves vojni turški upor proti Rusom zanetila i da ga še dandanes neprenehoma vodi i neti, da ona sama se svojo ogromno denarno pomočjo i svojimi dostojniki vso vojno na turški strani vede, — na vse to so londonski časopisi popolnoma porabili. Njim se dozdeva, da je ohranila Angleška do sedaj popolno svojo nestranost i da je stoprv sedaj dolžna zagrabiti za orožje proti Rusom, ko so padom Karasa angleške državne sile v vzhodnej Indiji v pogibelji. — Počakajte maliko, vi brezdušni, kramarski Angleži, slovanski srd proti vam nej še utešen!

Dokler Turško popolnoma ne podlegne, ne bode miru. S padom Turčije bode izkopan tudi politički grob angleški. Za krivice, ktere so Angleži Jugoslovonom storili, bliža se i njim popelavnice ostrí dan, kajti Bog nikomur dolžan ne ostane. Angleško je hotelo imeti vojno, — imade jo; in sedaj jo mora imeti, če prav je neče. — Vzhodno prasanje moglo se je urediti i rešiti brez prolihanja krvi, ako ne bi bilo Angleško podupiralo i delalo izdajstva za hrptom ostalih kerščanskih velesil, ako ne bi ono bilo navduševalo Turčije k uporu, ako ne bi jej ono bilo ponudilo denarja i dostojnikov za vojno. Sedaj vidi, da je ves denar zavrglo i da je zastoj žrtvovalo toliko življenj svojih državljanov.

Prav so imeli on dan „Narodni listy“, ko so trdili, da Angleži vkljub vsemu viku i kriku proti ruskim zmagam ne zgrabe za meč, i da dobro promisli, predno se lote tega skrajnega sredstva. To se je uže zgodilo!

Rusko nej se ustrašilo angleškega grozenja i klepetanja. Po padu Karasa napravlja se po Malej Aziji na daljno pot do Carigrada, ono zahteva svobodno plavbo svojih vojnih ladij skozi morsko ožino dardanelsko in ostavlja Angleški na volji, ako se hoče ali neče v vojno vplesti. Karasa ne izpusti Rusko više iz svojih rok i držalo ga bode, da po Trdinovo govorimo, kakor hudič grešno dušo.

Glas, da je car osvoboditelj za vse mogoče slučaje poklical k praporom novih pet sto tisoč vojakov, zadel je tako strahovito angleške državnike, da se iz omotice kar izbuditi ne mogo i to tem menj, ako se pomisli, da je poleg Italije i Nemčije tudi severna Amerika, največa angleška nasprotnica, Ruskej zavznica. Ta glas cara osvoboditelja ohladil je angleško koristolovno kri i strezol je zvite možgane angleškim ošabnežem.

Deputaciji turkoljubov londonskih, ktera je prišla vlado naganjat, da bi dalje ne odlašala, temuč da bi zmagovito postopajočej Ruskej v Aziji pot zaskočila, odgovoril je naglo angleški minister zunanjih zadev lord Derby: „Nikedar, prijatelji! vaš strah je prazen. Ako bi tudi Rusko dobilo Armensko, ne bode v tacej nevarnosti, da bi morali seči k meču: Kajti naša cesta do Indije ne ide po nižavah evfratskih, temuč proplavom (kanalom) suezskim. Ta pa ne bode ni tiktat v nevarnosti, ako bi padel tudi Trebizond v rusko moč.“

I kaj bi tajili, i nas je ta odgovor angleškega ministra zunanjih zadev nepričakovano iznenadil. V tako strahovito ritirado angleške vlade nejsmo ni v

snù mogli pomisliti. Bodi si, kakor si bodi, fasko hvastave in ošabne politike angleške je popoln i dozdeva se na novo, da bode resnica: Angleško se nazadnje podvrže temu, kar se dogodi. Če prav dandanes zaradi svoje časti prisega, da ne dovoli nikedar, da bi Rusi marširali v Carigrad, — ali, kedar i za to čas pride, — Angleško, z jezikom nekaj zaklepetavši obmolčne.

Strah je lepa reč.

Morje je naše.

Sedelo je šest mož, zdravih, veselih i čilih pri kozarcih, v kterih se je radostno zibal kraški teran, ko je podmorska železna žica prinesla nenadano vest, da so Črnogorci zmagonosno udrili v Bar. „More je naše“ vzklikol je navdušeno sivovlasi črnobradec. „Da pobratimo! naše jesti naše če biti“ zadonel mu je v odgovor polni glas hrovaškega namornika poštonovica Dušana, — in uz srčno zdravico teklo je črno vince na srečo črnogorskih sokolov. — Morje jadransko v slovanskej oblasti! Črnogorski cilj je dosežen!

Ta slavni uspeh nezlomljenega črnogorskega orožja mora se brez upora i po vsej pravici smatrati za največi i najznamenitejši v vsem lanskem i letošnjem vojevanji. Ni pad trdnjave Meduna, s kterim se je Črnogorcem odprla pot v Albanijo, ni vzetje Nikšića, s kterim je bila vsa južna Hercegovina podvržena handžarjem črnogorskim, nej za Črnogorce tako znamenito i tako važno, ko dobitke starinskega Bara. Bodočnost Črnogore i kulturna njena važnost boste takrat še le zavarovali, ako se tej najmanjšej državi posreči, polastiti se kacega pristava na morji jadranskem. Črnogorci bili so gotovo preveč skromni, da so pri poslednjem pogojevanji o miru zahtevali samo težko pristopno luko Spuč. To mesto je skoraj opuščeno i podrtó. Z njim ne bi se mogla gotovo nobena država, razen Črnogore, zadovoljiti. Pristav spučki je ozek i tesen; nad njim se dvigujejo visoke i gole peti, po kterih more laziti jedino Črnogorec se svojim tovarom. Ta pristav ne bi mogel dolgo zadostovati potrebam črnogorskim, kedar zadobosta čas i delo večo veljavo, večo ceno na črnogorskem svetu. Razumni i modri sosedje Črnogore morajo tedaj delati na to, da bi ta mala sicer, ampak neobičajno silna, energička i življenja polna zemljica stanovitno vzpokojena bila, — da bi stopila v take životne pogoje, pod kterimi bi se mogla razvijati pokojno in mirno. Dotični sosedje morali bi biti vojske sreči hvaležni, da je dala v črnogorske roke primorsko mesto Bar, kajti to bi Črnogori dolgo časa zadostovalo, da bi v njenih pokrajinah napredek i blagostanje procvetela i Črnagora postala bi prijateljska zemlja vsem njenim zemljam sosednim.

V Avstriji vlada, kakor stara, še precej nepristranska „Presse“ govori, načelo, da mora Črnogora vsa k a k o r od morja izključena biti. Veseli nas pri vsem tem, da je ista stara „Presse“ prinesla ne davno članek necega primorskega avstrijskega demoljuba o protivnem menenji, ki se glasi blizu tako-le:

Mi Primorci nejsmo nikakor tega menenja, da bi Črnogora, ako bi posedovala vse pomorje od Spuča do ustja Bojane, za nas sitna sosedinja bila. To ozemlje primorsko z nekoliko morskih luk bilo bi najviše vredni del vsega kneževskega sveta. Primorska, kakor colna mesta bi dokaj pomogla revnemu državnemu zakladu črnogorskemu i kneževa vlada v Cetinji bi kmalu iz finančnih obzirov videla važnost primorskih mest, ter bi jih tudi uvažiti i ceniti znala. Zaradi tega bi se tudi čuvala, državi, kakoršna je Avstrija, delati sitnostij, saj je dobro znano, da bi Av-

strija s par oklepnihi ladij prav lahko stražila primorsko črnogorsko primorje. Strah, da bi Spuč ali Bar postal skladišče ruskega premoga, je piškav, pust, ničev i votel. Ako bi se sčasoma kaj tacega moglo dogoditi, vedla bi Angleška prav dobro izvrševati svoje redarstvene službe. Albansko primorje gleda na plano morje in od Malte do tija nej daleč.

Naj si bode pa kakor bodi, Bar i vse ozemlje mej Spučem in ustjem Bojane pripada Črnogorcem po dveh pravicah: po pravici pridobitja in po historičnem pravu.

Ime Bar spominjajo stari srbski historici mej onimi kraji i mesti, ki so spadali pod bivše knežtvo zetsko, od kterega je nastala Črnogora. Poleg Bara spadal je nekdaš Zeti tudi Kotor, Budva, Učinj, Skader, Zabljak, Leš, Drač, Spuč, Medun, arnavtski Beligrad in Avlona. — Ko je Zeta padla, prišel je i Bar pod beneško vlado (leta 1431 pod Balšem tretjim). Zaman je tiktat beneški Loredan poskusil vzeti Skader, kder se je bil Balša zaprl, če prav je bil pred tem vzel Madjarjem dokaj mest in otokov v južnej Dalmaciji. Prvi njegov naskok na Skader bil je odbit. Tudi pomoč, ktero so mu Benečani poslali, nej nič izdala, i še le tiktat, ko je Balša bil se napotil k svojem ucu srbskemu despotu Stepanu Lazaroviču, kder je za mrzlico umrl, posrečilo se je Benečanom vzeti Bar i njegovo okolico. Od onih dob nejsmo se več Črnogorci morju približali, ako pozabimo na leto 1814, ko so se bili Kotor polastili.

Za Balšičev i Crnojevičev bil je Bar popolnoma srbski, i le pod beneško vlado naselili so se v njem italiski življi. Gospodstvo njih trajalo je nad Barom samo eno stoletje, kajti uže leta 1571 padel je v oblast Turkov, kteri so v njem vladali do zadnjih dni.

Mej Turki samimi vlada menenje, da pade carigrabski božji hram sv. Zofije, kteri je socialni cesar vzhodne rimske države Slovan Upravda (Justinian), sin Iztoka i Vilenice v šestnajstih letih se vsakdanjimi deset tisoč delavci, i kteri je sultan Mahomed II. v turško mošejo promenil, po neizbežnej osodi po štiri sto letih turške oblasti zopet v slovanske roke in iz jugoslovanskih narodnih pesmij veje duh, da se jugoslovanski narod, ki trpi zaradi grehov svojih krvoločnih vladarjev, osvobodi turškega jarma, čim se božja jeza uteši. To prorokovanje se uže izpolnjuje, kajti jok i stok na smrt upehanega jugoslovanskega naroda predri je sive oblake i segnol do božjega prestola: božja jeza je utešena. Kakor je leta 538 molil cesar Upravda v božjem hramu svete Zofije: „hvala tebi gospod, da si me spoznal dostojnim za dovršenje te božje veže“, — molil bode kmalu v istem hramu njegov naslednik, ruski car osvoboditelj Škender Nikola-jevič: „Blagodarim tebi gospod, da si me spoznal dostojnim za osvobojenje jugoslovanskega tvojega i mojega naroda“.

Mi hitimo torej važnim, osodepolnim časom nasproti. Svet se pod nami maje. Vaak naj bodi v svojem domu, i po tacem zadobode tudi Nikica črnogorski, kar mu tiče po pravu zgodovinskem i po pravu pridobitve: morje. Tega mu ne odvzame više nobena ni svetska ni peklena oblast. Slovanska zastava razpne se zopet i vihrala bode navzdor vsej jezi madžarskej po planem (morji) jadranskem. Bliža se čas, da tu je uže, da lahko zapojemo:

Buči, buči morje jadransko,
Kmalu bodeš, bodeš spet slovansko,
I po tebi hrastov brod
Vozil bo slovanski rod.

LISTEK.

O stanji žensk pri raznih narodih.

(Piše Franco F.)

V našem veku prihajajo na poveršje vprašanja, o kterih nejsmo stara ljudstva nič vedela. Med temi vprašanji, ki so v principu tako stara, kakor človeški rod sam, a ki še le sedanjí čas vznemirjajo, so najvažnejša vprašanja narodnosti, socializma ter osebne svobode in enakosti. Ideja, da so vsi ljudje enako-právni, da sme vsak posameznik svojo individualnost prirodno razvijati, t. j. se svobodnim in pametnim ravnanjem povzdigati in dopopolnovati, ta ideja je rodila tudi žensko emancipacijo. O ženski emancipaciji se jako različno sodi in piše in vsakemu omikancu se spodobi, da si skuša o njej svojo lastno sodbo narediti.

Da bode pa ta sodba kolikor mogoče prava, potrebno je neobhodno, da vemo, v kaki razmeri so stale ženske proti moškim pri posameznih ljudstvih v starem veku, in kako se je ta razmera do danes spreminjala. Ker bi pa bila preobširna naloga, to razmero skozi vse veke zasledovati, izpustimo za sedaj stare narode in pogledimo le, kako se dan danes sé ženskami ravna in kako spoštovanje uživajo pri posameznih ljudstvih.

Začnimo najpopreje pri Slovanih in spcijelno

pri nas Slovencih. In tukaj naj bode dovoljeno tudi par besedic o staroslovanskem ženstvu.

Stari pisatelji nam pripovedujejo, da se pri Slovanih nejsmo ženske tako visoko spoštovale, kakor pri Germanih, a bile so bolj neodvisne. Polygamija je bila sploh dovoljena, pa posluževali so se je večidel le imenitnejši plemenitaši, ki so imeli zadosti premoženja, da so si mogli po več žen vzdrževati. Zraven starešine bila je njegova žena gospodarica v zadruzi in je imela oblast čez ženske in otroke, ter oskerbovala domače potrebe. Prigodilo se je tudi včas, da je bila žena za starešino izvoljena. Slovanske pripovedke imenujejo po navadi zraven plemenskih junakov po eno ali več sester, tako n. pr. pri Rusih Olgo, pri Čehih Libušo, pri Polcih Vando, pri Hrovatih Tugo in Vugo. Tudi v slovanskih epih nahajamo junakinje in Theophanes nam izrečno potérjuje, da so se tudi Slovanke bojev vdeleževale. Zakonsko zvesto so slovanske žene zvesto čuvala, prešestvo se je ostro kaznovalo, kakor nam pripoveduje merseburški Thietmar (Chronicon VIII. 2) o polabskih Slovanih. Zakonska zvestoba je zahtevala, da se je po moževi smrti udova prostovoljno z njim sežgala. Arabec Ibu-Fozlan, ki je v X. stoletji po Ruskem potoval, zapisal nam je običaje pri sežiganji vdov na Ruskem. Ta jako zanimiv popis se nahaja posnet v Krekovi, knjigi: Einleitung in die slavische Literaturgeschichte, I: 125—129.

Če preidemo sedaj k današnjim Slovencem, razume se po sebi, da se more tukaj govoriti le o pri-

prostem, daleč od moderne kulture bivajočem ljudstvu, nikakor pa o omikanih stanovih. Prof. Urbas (Die Slovenen, eine ethnographische Skizze, pg. 23) meni, da bi se dalo še marsikaj želeti o zboljšani razmer, v kterih živé slovanske žene. Čeravno so npravst, pridnost ter ljubezen do reda in snažnosti pri Slovencih vse hvale vredne, in čeravno njih delanost v hiši in pomenljivost za gospodarstvo celo naroden pregovor priznava: „Žena hiši tri vogle podpira, mož le enega“; vendar mož le redko kedaj sé ženo tako ravna, kakor zahteva spoštovanje do svoje družice v življenji. Ima jo večidel le za bitije, kateremu je po osodi in po lastni volitvi pripala naloga, možu služiti, njegove ukaze izvrševati in njegove muhe prenašati. Da vsled takih nazorov in poleg znane nagujenosti Slovencev do silovitosti, stanje slovanske žene nij zavidno vredno, razumeva se samo po sebi. Značajan je slovanski pregovor: „Kedar koso klepljem, ali pa ženo tepem, nikoli časa ne izgubljam.“ — Tudi prof. Baudouin ve v svojih „Opazkah“ o Slovencih veliko pripovedovati, kako surovo ravnaajo celo omikanejši sé ženskami. Izvèrstna Levstikova pesen „Diguž, svetokriški kovač“, opisuje nam prav plastično domač prizor mej dvema zakonskima stare slovanske korenine. In še takrat, kedar je Slovenec primoran pripoznati, da ga je zvita ženska v kozji rog ugnala, še takrat jej ne šteje tega kot posebno duševno zmožnost, nego odreže se po domače: „baba je hudič.“

(Dalje).

Dopisi.

Iz Cerkljanskega, 2. decembra. (Izv. dop.) — (Cesta proti Idriji.) Dopisi iz našega kota so skoro tako redki, kakor beli vrani. Človek bi menil, da smo tam kje na Kitajskem, ka-li? In vendar se zapazuje tudi pri nas kaj napredka. Nekdaj je bil cerkljanski okraj zaprt od vseh strani, ker ni bilo nobene vožne ceste, katera bi bila posredovala zvezo s katerim koli drugim okrajem. Zdaj se po prav priležnih cestah lahko vozimo v belo Ljubljano ali v prijazno Gorico. Kmetijskim pridelkom je odprta pot, da pridejo lahko po kupčiji med svet; žalibog, da so letine slabe in da skoro ni kaj prodajati. — Letos se nam je začela spolnovati še ena dolgo gojena želja: cestni odbor se je lotil pretrgavati novo skladovno cesto proti Idriji. Prvi stroški za to delo se založijo z deželno podporo in onim zneskom, kateri se je uže v ta namen z nakladami na davke nabral — vse skupaj znaša menda 4000 gold. Za drugo je pa sklenil cestni odbor pobirati 50 o/0 neposrednega davka z vojno priklado vred, kar pa vsakdo lahko z delom ali denarom opravi. Delavec se navadno računi 60 do 70 kr. na dan; ta zaslužek je sicer primerno majhen, vendar pa velika večina gospodarjev odstotke raje zasluži kakor plača. Nekateri posestniki so pa odkazano jim delo prodali zasebnikom po 45—50 o/0 in še so se dobili taki, ki so se za tako boren zaslužek poganjali, ter dela še ceneje prevzemali. Iz tega se vidi, da je tukaj mnogo delavnih rok, — pa skoro nobenega zaslužka; za to pa mnogi delajo samo, da se preživé. Delo gre kesno naprej in uže se je sprevidelo, da bo treba vsaj še toliko doplačati, kolikor se uže je, ker se dela po pregovoru „robota je sirota“ še precej kosno. Mnogi se tudi pritožujejo in menda ne po krivici, da ni nadzorstvo dela v pravih rokah, ampak da bi moral cestni odbor postaviti za to sposobnejše može. Če je to res, naj bi se popravilo in boljše preskrbelo, da pojde delo redneje in nagleje izpod rok in da boče brže dognane; kajti žrtve imajo svoje meje in posebno v tako hudih časih, kakršni so zdaj, treba na vse strani skrbeti, da se težko obloženim posestnikom bremena kolikor mogoče polajšajo.

Iz Komra, 13. dec. (Izv. dop.) Kakor po drugih deželah, kjer je slovanski življ doma, tako smo tudi mi sklenili, kadar Plevna pade, zažgati kres in s tem dokazati, da i po naših žilah teče slovanska kri in da naša zerca gorko čutijo in bijejo za naše brate, ki se vojujejo, kokor levi, da bi prognali iz civilizirane Evrope slovanskega dušmanina! Vest, da je Plevna padla, nas je jako razveselila in čujte! zvečer praznovali i rajali smo na holmcu po svoje krog kresa. Vdeležilo se je obilo ljudstva, ker so tudi naši pevci zapeli in topiči pokali, da je krog in okrog razlegalo se v tihi noči. Daleč na Pivko in tija do jadranskega morja sijala je zarja, da bile tako zasijala v kratkem času prava jutranja zora vsemu Slovanstvu! Poteptani, da bi bili sovragi Slovanstva, ki na nas prežé, kakor jastrob na jagujeta. Pregnani pravim, da bi bili oni, ki so naše pradede pregnjali, z njih krvjo zemljo pojili!

Neki posebni čuti vzbujali so se mi v srcu opazujoč kres, ta lep staroslovanski običaj; rodila se mi je kakor vsakemu navzočnemu nada boljše bodočnosti! Blagoslovljen bodi rešitelj car mogočni, blagoslovljena vojska njegova in sveto slovansko orožje, ki žvenka i brenka se za slobodo Slovanstva. Krutemu sovragu Turčinu srečen pot čez Dardanele, Vam pa prijateljem turške civilizacije, obrezanim in neobrezanim, kojih tudi pri nas ne pogrešamo popolnem — razsvetljenje in pamet! Na zdar! Selski.

Iz dolnjega Krasa 6. decembra. (Izv. dop.) (Naše ceste, — letina). O svojem času sem vže nekaj v „Soci“ čerhnil o naših lepih poteh in cestah, katere so gladkeje, nego jajce; ali stvar, katero človek mnogokrat rabi in ljubi, imajo tudi mnogokrat v mislih; zato hotem zopet saro v novi obliki slavnemu občinstvu podati.

Vsacemu razumnemu človeku je znano, da dobre ceste in poti so velik, da glavni pripomoček i obertniji i kupčiji; da pa i obertnija i kupčija ljudstveni blagor ne tlačiti ampak pospešujeti, tudi vsakdo vé.

Dalje vemo, da oni ljudje, kateri ob velikih cestah stanujejo, lažje svoje pridelke in dražo po velikih mestih prodajejo, nego oni, katere le kaka slaba, sterma pot z glavnim mestom veže.

Skušnja nas tudi uči, da oni ljudje, kateri imajo svoja bivališča na velikih cestah, so se veliko prej omikali od drugih, kar je gotovo velikanska korist; v kratkem, koristi in dobrote dobrih cest in poti so necenljive.

Mnogo cest in poti so vže napravili in popravili na nekaterih straneh naše domovine in živa resnica je, da so zadnja leta tu pa tam prav mnogo v ta namen žertvovali, kar je vse hvale vredno in blagoposno. —

Kaj pa se je na dolnjem Krasu v tem obziru storilo? Žalostnim srcem moram odgovoriti, da skoro nič; toraj mi dolnji Kraševci moramo sedaj jako pridno in marljivo delati, da zamujeno popravimo!

Kostanjci, kakor sem slišal, so bili naredili neko prošnjo, da bi se delati pričela cesta od Gorjanskega skozi Ivanjigrad, Vojšćico Kostanjevico v Miren, katera je bila vverščena mej skladovne vsled postave od 27. januarja 1870. št. 7. dež. zak.; dosegli so pa menda le, da se jim je pot po vasi nekaj razširila in pri tem je vse skupaj zaspalo.

Po mojem mnenji bila bi ona cesta najkrajša zveza mej Terstom in Gorico in imela bi jako majhne pa poležne rebri; toraj jako veliko obetujoča in koristna čerta, katera bi se morala tem preje, tem bolje, izdelati.

Ono cesto bi rabile vse vasice okolo Gorjanskega, Gorjansko, Ivanjigrad, Vojšćica, Selo, Lipa, Temnica, Kostanjevica, Opačjeselo, Nova vas, da, celo one vasi, katere leže blizo čerte Gorjansko, Prosek, ker bila bi najkrajša zveza z Gorico za vse imenovane vasi.

Ona cesta bi jako dobro služila marljivim štandrecem, Mirencem in še drugim. Koristi in dobrote omenjene ceste bi bile jako velike in blagosodne samo za Kraševce, ampak tudi za Nekraševce. Slišal sem tudi mnogo dolenjih Kraševcev, kateri bi bili voljni i brezplačno pri izdelovanji omenjene čerte vsak v svoji občini po mogočnosti pomagati, kar očitno kaže, da ono cesto jako pogrešajo.

Novoizvoljeni župani! postavite si sedaj, v začetku svojega župovanja spominek, da Vam bodo še prihodnji rodovi hvaležni, kajti na hvaležnost sedanjega rodu se ne smete zanašati. Zberite se, posebno župani onih vasi, katerim bi ona čerta največ koristila, o zmenjenem času v kaki vasi in posvetujte se o načertu posebne prošnje, katera bi se deželnemu zboru v prihodnji skupščini dložila.

„Terkajte, in odperlo i. Vain bode“ pravi, sv. pismo, Preširen pa: „Pečene, ljubček, piščeta na sveti — Nikomur niso v gerlo priletele“. — Ker sem vže pri cestah, svetoval bi tudi novo izvoljenim županom na dolnjem Krasu, da bi energičneje postopali gledé izboljševanja občinskih poti, nego prejšnji; ker živa resnica je, da jih nij na celem Primorskem gerših in slabših poti, nego pri nas. Gotovo nij častno, da še jako lepe vasi in tudi jako obljudene niti ene lepe poti nima; saj vendar potrebnega gruča posebno na dolnjem Krasu ne primanjkuje, marveč ga je mnogo in jako fine sorte.

Ker Vam ni še nihče o nasi letini poročal, naj Vam v kratkem nekoliko povem. Sterneneža žita je bilo še precej, čeravno ni bilo popolno. Zlonosna suša nam je polovico sirca požerla in še nekaj ajde zdravén.

Ajde bilo je po nekaterih vaseh celo čez polovico in gotovo bi bila popolno donesla, da bi jo ne bila suha burja v cvetji posmukala. — Vina je bilo pri nas zelo malo, le Vojšćica ga je imela nekaj več in sicer pridelujejo na Vojšćici jako okusno in dobro vino, katero se lahko z marsikaterim drugim teranom meri. — Dokler se bode naš kmet žveplanju ustavljal, naj ne pričakuje dobrih vinskih letin, ker najboljše terte so bolne; toraj zdramite se Kraševci iz starega spanja! —

Dolenji Kraševci.

Iz Dunaja 10. decembra. (Izv. dop.) Na Dunaji nijsem še lepšega večera doživel, kot je to bil večer posvečen spominu slavnega slovanskega pesnika Franca Preširna. Dunajsko slovansko društvo „Slovenija“ sme ponosno biti za srečen arrangement „Preširnevega večera.“ Ne le da se je jako izbran program skoz i skoz izvrstno izvršil, dosegla je „Slovenija“ tudi to, kar na Dunaji še nijedno slovanskih akademskih društev nij doseglo. Pohodili so ta večer vsi rodovi ogromnega slovanskega naroda. Društvo „Ognisko“ je bilo, kar je izredna redkost, obilno zastopano pri tem Preširnovem večeru. Zastopana so bila tudi društva: Slavjanska Beseda, slavj. pev. društvo, Dunajski Slovanski Sokol, društvo Tyl; izmej vseučilišnih dijaških društev bila so zastopana: češki akademski spolek, Zora, Ognisko, Osnova, Velebit, Tatran, društvo hrvatskih tehnika — torej razve jedrega, ki je inace vsikdar zastopano bilo. — Sič-a, bila so vsa slovanska dijačka društva i sicer prav mnogoštevilno, kakor menda še nikdar, zastopana. Omeniti moram tudi odličnih gostov, katerih število bilo je toliko, kakor ga uže dolgo let nijsem videl — niti pri Kopitarjevi slavnosti ga nij bilo toliko. To so naj prvo naši državni poslanci: vrli naš Dr. Vošnjak i iskren domoljub Viljem Pfeifer, dalmatinski poslanec Montti, dika avstrijskega parlamenta naš rojak grof Coronini, dalje je bil tudi nek rusk polkovnik, ki je pri tukajšnjem ruskem poslanstvu, prof. Šuman, dr. Vovk, dr. Babnik, naš rojak advokat dr. Sežun, dr. Sterger, dr. Drozda itd. Bilo je pak tudi iz mej družih slovanskih narodnostij dovolj odličnjakov, kakor Čeh advokat dr. J. Lenoč, g. A. Buchta, dirigent bečke dvorne opere, predsednik dunajskega društva muzikov, i pevovodja slavjanskega pevskega

društva, dalje več čeških profesorjev. Tudi krasnih gospej i gospodičin počastilo je Preširnov večer, toliko, kakor jih še nijsem videl v nobenem slavjanskem društvu dijakov. Tako se razprostira i slavi ime dika pesnikov slovanskih mej vse slovanske narode a tudi druge narode, ker tudi laški i nemški narod bila sta zastopana po mnogih navzočih.

Kar se programa tiče i njega izvedenja, priznavalo je odlično občinstvo, kaj premoreje naši izvrstni pevci, glasbeniki i govorniki. Gospod France Štajar žel je obilno ploska za svoj govor i deklamacijo; A. Försterjeva kompozicija „Slava Slovincem“, Davorin Jenkov, „Dunte vetri“, Čeha Bendia „Ružinko ma drimej“, Ant. Hajdrihov četverospjev (Lenarčič, Orožen, Kosovelj, Simčič), dr. Benjamin Ipavčeva „Ilirija oživljena“ i Anton Hajdrihova „Pod Oknom“ morale so se vse ponavljati. Pohvale pevcev nij bilo ne konca ne kraja. Brižev „Oj Banovci“ marš bil je od policije prepovedan. A. C. Vavpotičevo kompozicijo na citre izpeljal je g. Rih. Lah mojstersko, kakor nihče nij pričakoval. Štajarjeva deklamacija dopadala se je prav dobro; tenor-solo, kiga jepel g. Zamatičja bil je srednje vrednosti; tudi temu se je dosti ploskalo.

Gospod Klein pokazal se je izurjenega igralca na vijolinu. Gosp. V. Kosovelj pak je petje vodil kot bi bil uže mej prvimi pevci. Pri osmospevu Hajdrihovem peli so prekrasno gg.: Sežun, Lenarčič, Krušič, Orožen, Štajar, Kosovelj, Svaršnik i Simčič.

Po oficijelnem programu vršila se je mejsobojna zabava: govori, petje, napitnice vse se je vršilo v najlepšem redu, v velikej navdušenosti i lepej slogi. Gospod državni poslanec naš dr. Vošnjak govoril i napil je prekrasno slovanske mladini, dr. Lenoč, napil je jugoslavjanski bodočnosti i društvu „Sloveniji“, Poljak, Čeh, Srb, Hrvat itd. vsi so nazdravljali vrle našej „Sloveniji“, ki letos slovi, kot najprvo, najvrlejšo mej vsemi slovanskimi dijaškimi društvi. Predsednik g. Štajar, i odborniki gg. Orožen, Lapanje, Gabrijelčič, Schweiger, Lah, N. Lenoč, g. Kobalj — vsi zaslužijo najboljše očitne pohvale za trudapolno i požrtovalno delovanje i za vrl uspeh večera. Slovanskim pevcem donela so od vseh stranij najburnejša priznavanja, navdušenim udom „Slovenije“, polnim naj čistejšega domoljubja doneli so tudi slava i drugi klici, da je neopisljivo. — Povedati moram, da se je verli naš dr. Vošnjak izjavil, da v društvu „Sloveniji“ nij našel ničesa gnjilega — to naj bode povedano. Nov. dopisniku.

Politični pregled.

Cesar je sprejel delegacije in naglašal v svojem odgovoru, da je kljub zmešnjavam v Orijentu naša monarhija v prijateljstvu z vsemi državami in da so se opravičeni njeni interesi na vse strani varovali. Izjavil je enako nadó za bodočnost in da ne bo treba izrednih žrtv tiritjati od prebivalstva, na katerega udanost pa cesar gotovo računi, ko bi treba bilo postaviti še za naše interese.

Seje državnega zbora se bodo pretrgale, kakor hitro bodo sprejete postave o začasnem uravnanji nagodbe z Ogersko. Koncem prihodnjega leta konča obrok, do katerega je bila l. 1867 skienena vojaška postava. Tačas je zbor privolil, da šteje cela armada 800.000 mož. — Zdaj zahteva vlada, naj se to ogromno število ohrani še za l. 1879. Čujejo se pa glasovi celó iz do zdaj vselej vladi ydanih krogov, da je denarno stanje naše države preslabo, da bi zdrževala več nego 600.000 vojakov. Gotovo bo vzbudila razprava tega vprašanja silen vihar v zbornici in vlada si ne more še zanesljivo obetati, da zmaga.

Poslanec Vošnjak i tovarši so podali predlog, naj se izvoli odbor 12 udov iz cele zbornice, kateri ima preiskati, kako vlada in njeni organi postopajo pri izvršitvi društvene, shodninske in tiskovne postave, ter o tem zbornici poročati, oziroma predloge staviti.

Državni kancler Andrassy je ogerskej in avstrijskej delegaciji razložil svojo vnano politiko — pa avstrijski manj zaupljivo nego prvi. Rekel je med drugim, da ga ne bode nihče odpravil od dosedanjega stališča, varovati pri vseh slučajih prave državne interese.

Rumunska zbornica je sklenila adreso. Pri razpravi je rekel minister, da ni Rumunija sklenila nobene pisane pogodbe z Rusko, ker veruje na blagosrčnost ruskega carja in na modrost njegove vlade.

V Srbiji je uže vae pripravljeno za voj-

no; pričakuje se vsak dan, da se proglasi državna neodvisnost.—Najbrže jej bo sledilo tudi Grško.

Nemški cesar je ruskemu carju telegrafsko čestital kot odgovor na poročilo, da je Plevna pala.

Nemška vlada je sprejela predlog Avstro-Ogerske, da se trgovinska in colna pogodba do konca prihodnjega junija podaljša.

Na Francoskem rase zmešnjava od dne do dne. Dufanre je uže imel nalog sestaviti novo ministerstvo v zmislu zbornične večine — a Mac-Mahon se je uže zopet premislil in vse dogovore z republikanci pretrgal. Zdaj se ne ve, ali odstopi Mac-Mahon, ali zopet razpusti zbornico; časopisi ugibajo mnogo, a nihče ne ve, kako se bo zapletena štrana razmotala.

Razne vesti.

Grof Chambord se spremstvom je došel k svojej uže več dni v Gorici bivajoči družini v sredo zjutraj in ostane tukaj čez zimo.

Uboj. Preteklo saboto je nastal hud tepež v krčmi pri Montekuko nad Štračicami; neki Anton Podgrivic, imenovan Močnik, 17 leten sin, pokopališčnega čuvaja v Gorici, kamnosek — se je nenadoma na tla zvrnil z nožem globoko ranjen med stegnom in trebuhom in je kmalo potem umrl. Sumi se, da ga je zabodel neki J. B. iz Mirne, naseljen v Gorici, kateri je tudi uže v zaporu — pa stanovitno taji dejanje, kojega ga obdolžujejo.

Opera v mestnem gledališču bode v postu in sicer bodo predstavljali Bellini-jeve „Puritani“ in Verdijev „Rigoletto“. Žalibog nema opera pri našem mestnem občinstvu navadno ugodnega materialnega uspeha.

Tourvilla, kateri, je svojo ženo umoril in je bil v Bocnu na smrt obsojen, kasneje pomilosten ter na 18 let ječe obsojen, so pripeljali v torek jutro v Gradiško kaznilnico. Spremljala sta ga dva žandarja pa njegov sluga; vozil se je v I. redu tedaj — nobel. Sodnijski stroški Tourvilleve pravde znašajo nad 27000 fl.

Iz Dorenberga se nam piše: Koj ko smo po „Sl. N.“ zvedeli radostno vest, da je Plevna pala, smo na večer šli po našem Dorenbergu z baklodo; pokanje možnarjev in „Živili naši bratje Rusi!“ razlegalo se je daleč okoli: Na bližnjem holmcu je pa gorel velikanski kres na slavo naših zmagonosnih bratov Rusov. Tudi v okolici pripravljajo kresove.

Iz Lokavca se nam poroča 12. t. m. Slavno vzetje Plevne ter rusko hrabrost praznovali bomo pri nas v soboto 15. t. m. z umetnim ognjem, strelanjem in velikanskim kresom. Živili naši bratje Rusi!

Solkanski rodoljubje bodo praznovali v nedeljo 16. t. m. slavno vzetje Plevne z „narodnim pe-
tjem in umetnim ognjem.“

Iz Čerčič nam je došlo poročilo: Vest da je Plevna pala, vzbudila je med našim ljudstvom veliko veselje. — Fantje so slovenske pesmi prepevali, možaki so se veselo pogovarjali in vsak po svoje izraževali iskreno voščilo, da bi Bog pomagal Rusom sužnosti rešiti naše brate kristjane. Zvečer po sedmih so na dveh vrhah zapalili velike kruse, možnarji so pokali, vse je bilo židane volje.

Iz Trsta nam poroča naš dopisnik: Tukajšnji Slovenci so v 4 bolj znanih gostilnicah slavili Ruse zmagovalce; veselje je bilo veliko, toliko večje pa po bitje Turkofov. 12. t. m. so bile ladje in parobrodi dalmatinski, isterski in gerški, katerih je največ v lu-ki, okinčani se zastavami, zvečer pa smo videli nekoliko kresov v okolici. — Na borski je bilo strašno živo, judje so grdo gledali, a Italijani, Srbi, Grki so bili vsi židane volje.

Padec Plevne je še v mnogih drugih krajih vzbudil našim bratom zmagovalcem prijazne demonstracije; poročila smo prejeli še le v zadnjem trenutku; za to jih priobčimo prihodnjic.

„Slavi e Italiani dal Judri al Quarnero“ je naslov jako zanimivi politični brošuri, katero je te dni objavil znan zagovornik slovanskih interesov v tržaškem „Cittadinu“ Vuličević. Knjiga je vzbudila v Trstu veliko hrupa, da se jo celo tamošnji knjigotržci bojé prevzeti za razprodajo. Priporočamo jo vsem inteligentnim Slovanom (stane 60 kr.). Naročila prevzema iz uljudnosti tudi naše uredništvo.

Iskreno se zahvaljujemo vsem onim, kateri so blagovolili izkazati poslednjo čast naši preljubi materi, ali so nam o tej žalostni priliki drugače razodeli svoje blago sočutje.

V Gorici 12. decembra 1877.

Jeglič-eva družina.

Poslanica.

Dopisnik iz Kanala omenja v 49. št. „Soče“ med drugim, da se je bati, da bi me zakotni zdravniki ali mazači, ki se tukaj kakor povsod drugod po mestih in na deželi nabajajo, iz tega prijaznega kraja ne odgnali. Jaz se ne spominjam, da bi bil kaj takega g. dopisniku ali komu drugemu omenil, le toliko smem reči, da se ljudstvo ves čas močnega tukajšnjega poslovanja le v količkah resnih boleznih zaupno moje vednosti poslužuje, kar mi je v dokaz, da se mi omenjenih konkurentov ni treba bati. Do takih konjedercev se že takó le puhlo in babjeverno ljudstvo obrača; ko bi pa izvedel natanjko specijelne slučaje o njihovem skritem početju, da bi jih na sodnijo, katera bi gotovo ostro po pravu kaznovala take zeliščarje.

Dr. Lisjak
zdravnik v Kanali

Primerne jedi in pijače izbirati je zadeva prav velike važnosti posebno tam, kjer se vsaka neprevidnost v tem obziru pokaže, kadar prebavanje ne gre po navadnem pravilu. Ako se to zanemari, nastanejo dolgotrajne želodčne bolezni.

Ker se take neprevidnosti tudi pri največji pazljivosti ne dajo popolnoma odstraniti, se nam zdi primerno opozoriti na neko od vseh strani poterjeno sredstvo. To je dr. Müller-jev, na Dunaji, sodnijsko preiskovani, tako imenovani Praeservativ-Balsam, ki se posebno priporoča proti kerču, ki delovanje želodca vredi, vsako akutno in kronično vnetje v želodcu in črevah odstrani, metanje, drisko, zlatenico itd. naglo ozdravi.

Kdor se po morji vozi, je za-nj ta balsam vsega priporočevanja vreden, ker odstrani nagnenje k morski bolezni.

Laboratorij in centralni depot za razpošiljanje: J. Zl. Miller, lekarničar Kronstadt, Siebenbürgen.

V Gorici edino nahaja se pri Frančiški Kramel, lekarničarja vdovi, Villa bar. Formentini, na Dunaji pri lekarničarju Filip Neustein-u.

OKLIC!

Dobrodelni bazar na Dunaji

prodaja o priliki rusko-turške vojske nasledne reči, ki naj se o božičnih praznikih v nobeni družini ne pogrešajo. Cena je neverjetno nizka.

Za 5 gold. 75 kr. a. v.

dobé se nasledne reči:

1 majhen eleganten glasovir, na katerem dečki in deklice igrati zamorejo naj lepše komade.	1 perzijski prazničen voz, katerega koza polje.
1 tako imenovan Wurstel-Theater, v prvem dejanju peklenšček juda vzame.	1 beneško ognjišče, s posebnim pritiskom se pokaže očaran knjezič.
25 krasnih dekoracij za božično drevo.	1 šimpans (opica), ki ministru jezik kaže.
25 sveč za božično drevo.	1 orijentalno kletko za tiče s tremi tiči, ki vedno pojó.
25 krasnih svečnikov, v ktere se sveče na božično drevo stavijo.	1 egiptovsko stražno hišo, stražar hodi.
1 kineški Mandarin, ki 14 kozolcev prebrne.	1 čarovni mlin.
1 lepo oblečeno punčko, ki je v pletenem košek, se vozi, vpije in se giblje.	2 lepa kartona z lesa, razen zapopadek za otroke vsake starosti.

87 kosov!

Vse te navedene reči stanejo skup le

5 gld. 75 kr. a. v.

Naslov ali adresa:

Erster Wiener Weihnachts-Bazar,

Wien, Stadt, Elisabethstrasse 26.

Pošilja se proti poštnem povzetju ali za poslani denar.

Na Kranjskem, 2 železniški postaji od Ljubljane, je na prodaj lepa hiša z 9 sobami, kletjo, hlevom, lepim vertom in njivo za 2400 f.

1200 f. se koj plača, 1200 f. ostane lahko več let intabuliranih po 60%. Hiša je prav pripravna za kupčijo, štacuno in gostilno in je v kaj lepem kraju kder je zdaj obilno delalcev, tedaj dokaj kupčije. Kaj več se pozve pri uredništvu lista „Soča.“

V Pontoni-evi lekarnici v Gorici v Raštelu

se dobira:

1. Franzoni-eve sladice, pastilje iz tamarindine škori-je. Pomagajo proti nadležnosti v grlu, proti kašlju, hripavosti, prsnem prehlajenju, navadnem in kroničnem kataru, ugajajo posebno pridigarjem, učiteljem in pevcem.

Pazi naj se, da je na vsaki škatli znamenje iznajdeca in na vsaki sladici vtisnjeno ime „Franzoni“.

Škatla stane 25 sld.

Zaloga: V Gorici lekarnica Pontoni, v Trstu lekarnica Cignola, v Korminu lekarnica Codolini.

2. Tamarindov izleček, najdel A. Franzoni. Zarad posebne svoje sestave presega to zdravilo vse druge te vrste. Zdatno namreč pospešuje očvrstjenje krvi, in zdravi trebušne bolezni. Ta prijetna zdravilna pijača obvaruje pred drisko ali diarejo. Steklenica stane 40 sld.

3. Dorsch-evo olje iz kitovih jeter (Stokfišjevo olje) iz Bergen-a na Norveškem.

Steklenica stane 70 sld., naravno belo iz Amesa 1 gld.

4. Krepliva tekočina za konje. Ozdravlja slabost in zateklino na plečih in nogah, obvaruje pred otrpnostjo, krepi utrjene konje, ter jih ohrani čvrste in močne do pozne starosti. Velika steklenica s podukom stane 1 gold. 20 sld.

5. Anaterinova voda za usta in zobe najdel A. Franzoni. Je čudovito dobra za snajenje zob, hladi bolečine, zavira bramorke, krepi željosti in ohrani prijetna usta.

Steklenica stane 60 sld.

6. Edina zaloga Moll-ovega Seidlitz prahu, Pagliano-vega sirupa iz Florence, melianega spirita od beneških mnihov, Wilhelmovega čaja za čiščenje krvi.

Koristno naznanilo

prečast. duhovščini.

Tovarna za izdelovanje voščenih sveč, lastnina Alojzija Bader-ja v Gorici, ki je bila odlikovana s sreberno svetinjo in častnim diplomom pri svetovni razstavi v Parizu leta 1855, na Dunaji leta 1873, ravno tako pri razstavah v Gorici, Monakovem in Trstu leta 1871, priporoča svoje sveče iz čistega voska od čebel, ki se ne kidajo in ne onesnažijo altarja. Gorijo, mirno, se ne kidajo in se počasi povžijejo.

Priporočujem toraj prečastiti duhovščini, naj se ne daja motiti po drugih prodajalcih, ki prodajajo sveče, namešane z drugimi tvarinami, kakoršne sveče so po cerkvenih postavah prepovedane.

Cena jim je, 2 gl. 68 kr. kilo najboljše prve vrste, 2 „ 33 „ „ druge vrste.

Plačuje se ob koncu leta, ali pa s 5 kr. odbitka pri kilo, ako se precej plača.

Alojzij Bader,
lastnik.

Oznanilo.

Podpisani ima zalogo voščenih sveč iz tovarne za sveče g. Alojzija Bader-ja v Gorici. Sveče iz te tovarne so bile odlikovane s sreberno svetinjo in častnim diplomom na svetovni razstavi v Parizu leta 1855 in na Dunaji leta 1873, ravno tako pri razstavah v Gorici, Monakovem in v Trstu leta 1871.

Te sveče imajo prednost, da so iz čistega voska od čebel, pa proste vsake druge tvarine, so zboljšane, da se več ne kidajo in ne onesnažijo altarja, kakor poprej.

Cena tem svečam je 2 gl. 68 sld. kilo najboljše prve vrste, 2 „ 33 „ „ druge vrste.

Plačuje se ob koncu leta.

Prečastita duhovščina se opozoruje, naj se ne daja premotiti od drugih prodajalcev, ki prodajajo sveče, namešane z drugimi, po cerkvenih postavah prepovedanimi tvarinami.

V Kanali ima zalogo

ŠTEFAN KRALJ, bandar.